

การพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของครูตามแนวคิดของไวทือตสกี โดยใช้หลักการเป็นหุ้นส่วน

The Development of Teachers' Research Competency based on Vygotsky's Zone of Proximal Development (ZPD) and Partnership

สุทธิพงษ์ บุญผดุง¹
Suttipong Boonphadung

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของครูตามแนวคิดของไวทือตสกีโดยใช้หลักการเป็นหุ้นส่วน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ (1) วิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับสมรรถนะในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามระดับที่เป็นจริงกับระดับที่คาดหวังของครู ในด้านการระบุปัญหาของการวิจัย ด้านการดำเนินการวิจัย และด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ก่อนและหลังการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดของไวทือตสกีโดยใช้หลักการเป็นหุ้นส่วน (2) เปรียบเทียบระดับสมรรถนะในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในด้านการระบุปัญหาของการวิจัยด้านการดำเนินการวิจัย และด้านการวิเคราะห์ข้อมูลหลังการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดของไวทือตสกีโดยใช้หลักการเป็นหุ้นส่วนกับเกณฑ์สมรรถนะร้อยละ 85 (3) ประเมินสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูด้านการระบุปัญหาของการวิจัย ด้านการดำเนินการวิจัย และด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยเทคนิคเชิงคุณภาพ ได้แก่ การเขียนสะท้อนความคิด การสัมภาษณ์ และการตรวจสอบจากผลงานวิจัย หลังการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดของไวทือตสกีโดยใช้หลักการเป็นหุ้นส่วน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่คณะครูโรงเรียนแสงหิรัญวิทยาและโรงเรียนวัดราชโกษา ที่เข้าร่วมโครงการวิจัยดังกล่าว ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ซึ่งได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจงและด้วยความสมัครใจ จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบประเมินสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (CMI = 0.80 - 1.00) และความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.971 ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูตามที่คาดหวังสูงกว่าตามที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อวิเคราะห์สมรรถนะที่เป็นจริงในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียนของครูพบว่ายังมีรายการและประเด็นที่ครูยังเกิดความคลาดเคลื่อนและเข้าใจอยู่หลายประเด็น เช่น ปัญหาการวิจัยไม่ชัดเจน เขียนคลุมเครือ ไม่ตรงประเด็นที่จะแก้ไขหรือพัฒนานักเรียน การเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ไม่เฉพาะเจาะจง และขั้นตอนการวิจัยที่ไม่ตรงประเด็นต่อการแก้ปัญหาการวิจัย (2) ระดับสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูหลังการพัฒนาสมรรถนะตามแนวคิดของไวทือตสกีโดยใช้หลักการเป็นหุ้นส่วนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 85 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อวิเคราะห์สมรรถนะของครูหลังการพัฒนาพบว่าครูมีระดับสมรรถนะในระดับดีทั้งในด้านการระบุปัญหาการวิจัย การดำเนินการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล (3) ผลการประเมินสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียนของครู พบว่า ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์ มีความรู้ ทักษะ และความรู้สึกที่ดีต่อการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

คำสำคัญ: วิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน/ หลักการเป็นหุ้นส่วน/ สมรรถนะวิจัย

¹ ดร., สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Abstract

This research paper examines the effect of using Vygotsky's ZPD and partnership principle as a tool to enhance the in-service teacher's classroom action research competency in terms of identifying research problem, setting research methodology, and analyzing data. The thesis of this paper were to (a) analyze and compare the in-service teacher's actual developmental level and potential developmental level of classroom action research competency, (b) compare the in-service teacher's competency of classroom action research to criterion of 85%, and (c) evaluate qualitative data, received from reflective writing, interview, and review of classroom action research report, in order to examine the development of the in-service teacher's classroom action research competency after using Vygotsky's ZPD and partnership principle. The purposive participants were forty-one in-service teachers of Sang Hiran Withaya School and Wat Raja Kosa School, who participated in the research development training in semester 2 of 2011. Data were gathered by using classroom action research competency evaluation form with five rating scales. The evaluation form was approved as content validity and reliability (CVI=0.80-1.00, $\alpha=0.971$). Finding indicated that (a) potential developmental level of the in-service teacher was higher than actual developmental level with the significance of 0.05. The study additionally found that the in-service teachers were utterly mystified in some aspects of performing classroom action research. For instance, the in-service teachers were unable to identify research problem, clarify explanation with appropriate language, keep in track of research theme, specify clear research objectives, and design appropriate research methodology. Furthermore, after using Vygotsky's ZPD and partnership principle as a tool to enhance classroom action research competency, the in-service teachers could develop their competency to be higher than criterion of 85% with the significance of 0.05. Lastly, finding revealed that the in-service teacher's competency in classroom action research reached research expectation as they showed that they have possessed knowledge, skills, and positive viewpoint in performing classroom action research.

Keywords: Classroom Action Research/ Partnership/ Research Competency

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกยุคศตวรรษที่ 21 ความรู้ใหม่ ๆ ได้เกิดขึ้นอย่างมากมาย เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้หลาย ๆ ประเทศเกิดความตระหนักถึงการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นในโลกยุคดังกล่าว ได้แก่ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ซึ่งปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวได้แก่ครูผู้สอนในสถานบันการศึกษา ทั้งนี้เพราะระบบการศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับสมรรถนะของครูผู้สอนเป็นสำคัญ (Bellanca & Brandt, 2010; Evertson et al., 2003; Hoy & Miskel, 2007 cited in Aypay, 2009) ซึ่งสอดคล้องกับ คอคคแรน-สมิท (Cochran-Smith, 2006 cited in Shroyer, Yahnke, Bennett, & Dunn., 2007) ที่

กล่าวว่าการพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้เรียนรวมถึงการยกระดับคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาครูและคุณภาพครูโดยระบุไว้ในหมวด 7 มาตราที่ 52 เน้นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) เห็นได้ชัดว่าการพัฒนาคุณภาพครูเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาการศึกษา ที่สำคัญเป็นเรื่องที่จำเป็นและเร่งด่วนที่จะต้องได้รับการแก้ไข้ปัญหาเพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

จากพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24 กล่าวถึงการจัดกระบวนการ

การเรียนรู้ให้สถานศึกษาส่งเสริมการสอนให้ครูใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และจากมาตรฐานความรู้และสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพ พบว่าครูสภา กำหนดไว้ 9 มาตรฐานโดยมาตรฐานหนึ่งได้แก่การวิจัยทางการศึกษา ซึ่งจะเน้นให้ครูสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนและทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน การสอนและพัฒนาผู้เรียน (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ กลุ่มมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ที่เน้นให้ครูมีสมรรถนะในเรื่องการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน แต่จากรายงานการวิจัยที่มีการศึกษาสภาพปัญหาด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู พบว่าครูได้รับการฝึกอบรมการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนกันมาก แต่ผลสัมฤทธิ์ในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน คุณภาพของการวิจัยและคุณค่าของงานวิจัยดังกล่าวในความคิดของครูกลับอยู่ในระดับปานกลาง (Suksunai, Wiratchai, & Khemmani, 2011) ซึ่งสะท้อนให้เห็นโดยภาพรวมว่าครูผู้สอนในโรงเรียนยังขาดสมรรถนะด้านการทำวิจัย ขาดความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัย ซึ่งผลดังกล่าวอาจบ่งชี้ได้ว่า ครูผู้สอนมองไม่เห็นประโยชน์จากการทำวิจัย เพราะไม่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ นอกจากนี้องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมักจะไม่แสดงผลในลักษณะที่เป็นนามธรรม จนไม่อาจเชื่อมโยงกับบริบทที่เป็นจริงตามที่ควรจะเป็นได้ (Malouf & Schiller, 1995 cited in Alber & Nelson, 2002) กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเกิดความล้มเหลวในการยกระดับสมรรถนะของครูด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

จากปัญหาที่เกิดขึ้นจะพบว่าเกิดช่องว่างระหว่างพัฒนาการหรือสมรรถนะในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูตามสภาพจริงกับพัฒนาการหรือสมรรถนะในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ควรจะเป็นตามทีระดับชาติคาดหวังและต้องการให้เกิดกับครูผู้สอน ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูตามแนวคิดของไวทกอตสกี (Vygotsky, 1978) ด้วยการศึกษาศมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูตามสภาพจริงและตามที่ครูถูกคาดหวังย่อมเป็นสิ่งสะท้อนถึงระดับสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูตามสภาพจริงได้ นอกจากนี้การใช้หลักการเป็นหุ้นส่วน (Killon, 2011; Huber & Williams, 2009; Kenny, 2009) มาเป็นกลไกใน

การเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) เป็นการเติมเต็มให้การพัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้กับครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือหลักการดังกล่าวข้างต้นจะช่วยให้ครูผู้สอนเกิดความชัดเจนในแนวคิด จุดมุ่งหมาย ขั้นตอน และวิธีการของการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามเกณฑ์หรือระดับของพัฒนาการที่ควรจะเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในเขตลาดกระบังที่ให้ความสนใจที่เข้าร่วมโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของครู ได้แก่ โรงเรียนแสงหิรัญวิทยา และโรงเรียนวัดราชโกษา โดยในการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ ท่านผู้อำนวยการโรงเรียนแสงหิรัญวิทยา ได้ให้ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครูโรงเรียนแสงหิรัญวิทยาและโรงเรียนที่อยู่ในเครือข่าย ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ 1) ครูที่เข้าทำงานในโรงเรียนมีการย้ายโอนกลับภูมิลำเนาในต่างจังหวัดทุก ๆ ปี ทำให้สถานศึกษา/โรงเรียน ต้องรับครูใหม่มาทดแทน มีความจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีการพัฒนาให้กับกลุ่มครูดังกล่าวนี้ เพื่อทดแทนครูที่ย้ายกลับไป 2) ครูผู้สอนส่วนใหญ่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาด้านการทำวิจัย หรือการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน เพราะในช่วงที่ผ่านมาผลงานด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ และ/หรือไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุจิตรา, 2555: สัมภาษณ์) ดังนั้นถ้ามีการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการและผลที่ได้จากการพัฒนาประสบความสำเร็จ ก็มีความเป็นไปได้ที่จะนำผลการพัฒนาไปใช้หรือขยายผลของการพัฒนาดังกล่าวกับโรงเรียนอื่น ๆ ในเขตนี้ หรือโรงเรียนที่มีลักษณะบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จะทำให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาครูได้อย่างมีคุณภาพตามที่สังคมและประเทศชาติต้องการหรือคาดหวัง

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบังตามรายชื่อโรงเรียนที่กล่าวข้างต้นตามแนวคิดของไวทกอตสกีโดยใช้หลักการเป็นหุ้นส่วน เพื่อให้ได้ระดับสมรรถนะตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู รวมถึงสารสนเทศที่ได้จาก

การวิเคราะห์สมรรถนะตามสภาพจริงในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาครูกลุ่มดังกล่าวให้มีความรู้ ความสามารถ รวมถึงเจตคติที่ดีในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อให้ครูกลุ่มดังกล่าวสามารถจัดเตรียมผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานตัวชี้วัด สอดรับกับหลักสูตรแกนกลางระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับสมรรถนะในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามระดับที่เป็นจริงกับระดับที่คาดหวังของครู ในด้านการระบุปัญหาของการวิจัย ด้านการดำเนินการวิจัย และด้านการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดของไวท์ฮอดสกีโดยใช้หลักการเป็นหุ้นส่วน

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับสมรรถนะในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในด้านการระบุปัญหาของการวิจัย ด้านการดำเนินการวิจัย และด้านการวิเคราะห์ข้อมูล หลังการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดของไวท์ฮอดสกีโดยใช้หลักการเป็นหุ้นส่วนกับเกณฑ์สมรรถนะร้อยละ 85

3. เพื่อประเมินสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูด้านการระบุปัญหาของการวิจัย ด้านการดำเนินการวิจัย และด้านการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเชิงคุณภาพ ได้แก่ การเขียนสะท้อนความคิด การสัมภาษณ์ และการตรวจสอบจากผลงานวิจัย หลังการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดของไวท์ฮอดสกีโดยใช้หลักการเป็นหุ้นส่วน

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (ZPD) ของไวท์ฮอดสกีและแนวคิดหลักการเป็นหุ้นส่วนมาเป็นตัวเสริมต่อการเรียนรู้ให้กับครู ตลอดจนการวัดสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ได้ดังต่อไปนี้

1. ในส่วนของระดับพัฒนาการที่เป็นจริง (Actual Developmental Level) จะต้องมีการวัดสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู โดยให้ครูตอบแบบประเมินสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

2. ใช้หลักการเป็นหุ้นส่วนในการเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนส่งเสริมครูไปสู่ระดับพัฒนาการที่สามารถจะเป็นไปได้ (Potential Developmental Level) ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การดำเนินการระยะที่ 1 ได้แก่ การศึกษาศึกษาสภาพของหุ้นส่วน การกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วม

2.2 การดำเนินการระยะที่ 2 ได้แก่ การวางแผนการทำงาน การพัฒนากิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การดำเนินงานตามแผน

2.3 การดำเนินการระยะที่ 3 ได้แก่ การประเมินผลงานครู การส่งเสริมให้ครูนำเสนอและเผยแพร่ผลงาน ความรู้ ความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนด

3. ประเมินสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ด้วยใช้เทคนิคเชิงคุณภาพ ได้แก่ การเขียนสะท้อนความคิด การสัมภาษณ์และการตรวจสอบผลงานวิจัย และใช้ด้วยเทคนิคเชิงปริมาณ ได้แก่ การประเมินตนเองของครูด้วยแบบประเมินสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยมีกรอบแนวคิดในการทำวิจัยดังรูปที่ 1 ต่อไปนี้

สมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูตามที่คาดหวัง Potential Developmental Level	
ระยะที่ 3	3.2 ครูนำเสนอและเผยแพร่ผลงาน ความรู้ ความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนด
	3.1 การประเมินผลงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐาน
ระยะที่ 2	2.2 การดำเนินงานตามแผน เช่น การสร้างทีมนักปฏิบัติร่วมกันระหว่างนักวิจัยและครู ผู้บริหาร
	2.1 การวางแผนการทำงาน พัฒนากิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
ระยะที่ 1	1.2 การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วม
	1.1 การศึกษาศึกษาสภาพของหุ้นส่วน เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

สมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูตามสภาพจริง Actual Developmental Level

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนแสงหิรัญวิทยาและโรงเรียนวัดราชโกษา สังกัดสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ที่เข้าร่วมโครงการวิจัยการพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของครู รวมทั้งสิ้น 41 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ได้แก่ การพัฒนาตามแนวคิดของไวท์ฮอดสกีโดยใช้หลักการเป็นหุ่นส่วน ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจและความสามารถของครูในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนด้านการระบุปัญหาของการวิจัยด้านการดำเนินการวิจัย และด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

4. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2555 ถึงเดือนกันยายน 2556

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของครูตามแนวคิดของไวท์ฮอดสกีโดยใช้หลักการเป็นหุ่นส่วนผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

2. นำข้อมูลที่ได้ศึกษาไปสร้างแบบประเมินสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูให้เหมาะสมสำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบประเมินดังกล่าวมีลักษณะพอสังเขป ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามให้เลือกตอบ (Checklist) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพทั่วไปของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งจะสอบถามถึงสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามสภาพจริงกับตามที่ได้คาดหวังเกี่ยวกับความรู้ในการระบุปัญหาของการวิจัยจำนวน 10 ข้อ ความรู้ในเรื่องการดำเนินการวิจัยจำนวน 5 ข้อ และความรู้ในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 7 ข้อ

3. นำแบบประเมินสมรรถนะวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ พร้อมกับหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหัวข้อ (I-CVI) และดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ (S-CVI) (Lynn, 1986; Aljojo, Adams, Alkhouli, et al., 2009) พบว่า ข้อคำถามรายข้อและทั้งฉบับที่จะใช้ในงานวิจัยนี้มีค่า I-CVI และ S-CVI ตั้งแต่ 0.80-1.00 ส่วนค่าความเชื่อถือได้ของแบบประเมินข้างต้น ผู้วิจัยนำไปทดลองกับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.971

สำหรับการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (ZPD) ของไวท์ฮอดสกีและแนวคิดหลักการเป็นหุ่นส่วนมาเป็นตัวเสริมต่อการเรียนรู้ให้กับครู ตลอดจนการวัดสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ดังต่อไปนี้

1. ในส่วนของระดับพัฒนาการที่เป็นจริง (Actual Developmental Level) ผู้วิจัยวัดสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูตามสภาพจริง โดยให้ครูตอบแบบประเมินสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

2. ใช้หลักการเป็นหุ่นส่วนในการเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนส่งเสริมครูไปสู่ระดับพัฒนาการที่สามารถจะเป็นไปได้ (Potential Developmental Level) ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การศึกษาศักยภาพของหุ่นส่วน การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วม ด้วยการสนทนากลุ่มกับผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และตัวแทนครู รวมทั้งหมด 10 คน

2.2 นำข้อมูลจากข้อ 2.1 มาเป็นฐานในการพัฒนากิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ จากนั้นเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและตัวแทนครู ตามข้อ 2.1 เพื่อปรับปรุงก่อนนำไปใช้

2.3 จัดทีมงานระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครูชำนาญการพิเศษ และคณะผู้วิจัย เพื่อให้การอบรมเชิงปฏิบัติการกับคณะครูจำนวน 41 คน ซึ่งการอบรมจะเน้นการใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประเด็นในการอบรมเชิงปฏิบัติการ การเสนอและวิพากษ์ผลงาน

2.4 การตรวจและประเมินผลงานวิจัยของครู การส่งเสริมให้ครูนำเสนอและเผยแพร่ผลงาน มีการจัดทีมงานวิพากษ์ผลงานเพื่อปรับปรุงผลงานวิจัยของครูให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ประเมินสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ด้วยใช้เทคนิคเชิงคุณภาพได้แก่ การเขียนสะท้อนความคิด การสัมภาษณ์ และการตรวจสอบผลงานวิจัย และใช้ด้วยเทคนิคเชิงปริมาณ ได้แก่การประเมินตนเองของครูด้วยแบบประเมินสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบประเมินสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองที่โรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยขอความร่วมมือจากครูในการรายงานจากการประเมินตนเอง รวมถึงการใช้วิเคราะห์เอกสารรายงานการวิจัยของคณะครูที่ได้ทำมาก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ เพื่อยืนยันผลสมรรถนะของครูได้ตรงตามความเป็นจริงมากขึ้น

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแบบให้เลือกตอบ วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่

2. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูตามที่เป็นจริงกับตามที่คาดหวัง และการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนหลังการพัฒนาภิกับเกณฑ์ร้อยละ 85 ผู้วิจัยใช้การทดสอบค่าที (Paired-Samples T test)

4. ข้อมูลเชิงคุณภาพที่รวบรวมได้จากการตรวจเอกสารงานวิจัยของครู หาประเด็นที่เกิดความคลาดเคลื่อนในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยมีขั้นตอนย่อยดังนี้ (Goh & Matthews, 2011, p.96)

อ่านและอ่านซ้ำเอกสารรายงานการวิจัยของครู เพื่อหาประเด็นร่วมที่เกี่ยวกับสมรรถนะในการทำวิจัยเชิง

ปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ได้แก่การระบุปัญหาของการวิจัย การดำเนินการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ประเด็นที่เป็นความคลาดเคลื่อนหรือความเข้าใจไม่ถูกต้องในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู โดยการพิจารณาจากประเด็น และรายละเอียดที่ครูเขียนรายงานและกล่าวอ้างถึงในเอกสารรายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนซึ่งเป็นสิ่งที่ครูคลาดเคลื่อนหรือเข้าใจไม่ถูกต้องและชัดเจนในการทำวิจัย

5. ข้อมูลเชิงคุณภาพที่รวบรวมได้จากการเขียนบันทึกสะท้อนความคิดของครูและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ประเด็นกับข้อมูลเชิงคุณภาพดังกล่าวโดยมีขั้นตอนย่อยดังนี้ (Goh & Matthews, 2011, p.96)

อ่านและอ่านซ้ำกับบันทึกสะท้อนความคิดของครู ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อหาประเด็นร่วมที่เกี่ยวกับสมรรถนะในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ได้แก่การระบุปัญหาของการวิจัย การดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ประเด็นที่เหมือนและแตกต่างพร้อมหาหัวข้อ รายละเอียดย่อยที่เกี่ยวข้องและความถี่ในประเด็น หัวข้อที่ผู้บริหารและครูกล่าวอ้างถึง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของครูที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสมรรถนะวิจัย พบว่าครูผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยมีจำนวน 41 คน จำแนกเป็นเพศชาย 3 คน เพศหญิง 38 คน มีอายุ 30-34 ปี จำนวน 10 คนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ อายุ 45-49 ปี จำนวน 7 คน อายุ 35-39 ปี และอายุมากกว่า 54 ปี ซึ่งจำนวน 6 คนเท่ากัน โดยครูกลุ่มนี้มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 15 ปี เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาได้แก่ประสบการณ์สอน 4-6 ปี เมื่อวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูและประสบการณ์การสอน พบว่าครูผู้เข้าร่วมโครงการมีประสบการณ์การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตั้งแต่ 4-6 ปี เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาได้แก่ประสบการณ์การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน 1-3 ปี และ 7-9 ปี ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูตามสภาพจริงกับตามที่คาดหวังพบว่าในภาพรวมมีสภาพจริงในระดับปานกลาง ในขณะที่สภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก ถ้าพิจารณาราย

ด้านพบว่าสมรรถนะการทำวิจัยของครูตามสภาพจริงด้านความรู้ในการระบuproblemของการวิจัย ด้านความรู้ในการดำเนินการวิจัย และด้านความรู้ในการวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งต่างจากตามสภาพที่คาดหวังที่อยู่ในระดับมากในทุก ๆ ด้าน

นอกจากนี้ยังค้นพบอีกว่าสมรรถนะการทำวิจัยตามที่คาดหวังของครูในระดับมากที่สุด ได้แก่ (1) การนำรายละเอียดในประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนมาใช้ในการกำหนดปัญหาของการวิจัย (2) ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเขียนและส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องของวัตถุประสงค์ของการวิจัย เช่น เป็นสิ่งที่วัดและประเมินได้ (3) วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัยเพื่อตอบคำถามการวิจัย (4) การระบุรายละเอียดที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนของการทำวิจัย และ (5) ความรู้เกี่ยวกับการเขียนรายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งรายการดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีจำเป็นอย่างมากและเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

3. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสมรรถนะการทำวิจัยของครูที่เป็นจริงในภาพรวม พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.63 และ 0.55 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสมรรถนะการทำวิจัยของครูที่คาดหวังในภาพรวมมีค่าเป็น 4.42 และ 0.50 ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการทำวิจัยของครูจากการประเมินตนเองตามสภาพจริงกับตามที่คาดหวัง พบว่าสมรรถนะการทำวิจัยของครูตามสภาพจริงกับตามที่คาดหวังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 15.64, p = 0.00$)

4. ผลการศึกษาและเปรียบเทียบระดับสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูกับเกณฑ์ระดับสมรรถนะร้อยละ 85 พบว่าระดับสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ระดับสมรรถนะร้อยละ 85 ($t = 2.18, p\text{-value} = .02$) และถ้าพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับสมรรถนะด้านการระบuproblemการวิจัย ด้านการดำเนินการวิจัยและด้านการวิเคราะห์ข้อมูลมีระดับสมรรถนะสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 85 ($t = 2.16, p\text{-value} = .02, t = 2.31, p\text{-value} = .01$, และ $t = 1.75, p\text{-value} = .04$) ตามลำดับ

5. ผลการวิเคราะห์และประเมินสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูด้วยเทคนิคเชิงคุณภาพ พบว่า

5.1 ผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาที่ได้จากการสะท้อนความคิดของครูทุกคนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการวิจัย อาทิ ได้เรียนรู้อะไรใหม่ สิ่งที่ชอบ สิ่งที่สามารถนำไปใช้ได้ และสิ่งที่อยากบอก หลังจากเสร็จสิ้นจากการเข้าร่วมโครงการ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้บริหารและครู สามารถวิเคราะห์เชิงเนื้อหาซึ่งสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ครูได้แนวทาง วิธีการและขั้นตอนในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ถูกต้องตามหลักวิชา ซึ่งสิ่งที่ได้ดังกล่าวมาจากการนำเสนอของผู้วิจัย และได้รับความรู้ ความเข้าใจเพิ่มเติมจากการเสริมรายละเอียดของการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูท่านอื่นที่คอยช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน

5.1.2 ครูได้รับรู้ และได้ความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนและถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัย รวมถึงการเห็นตัวอย่างการทำวิจัยที่ถูกต้อง ทำให้เกิดแรงกระตุ้นในการทำวิจัย และยังสะท้อนให้ทราบว่าครูที่ไม่มีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจึงรู้สึกอึดอัดและกดดัน ตลอดจนมีการลงมือทำตามความเข้าใจของตนเอง แต่เมื่อมีโครงการของผู้วิจัยเข้ามาดำเนินการร่วมกับทางโรงเรียน และสร้างความร่วมมือตามแนวคิดหลักการเป็นหุ้นส่วนจึงทำให้มุมมองการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ที่สำคัญครูเข้าใจการทำวิจัยได้ดีขึ้นกว่าเดิมเป็นอย่างมาก

5.1.3 ครูชอบเอกสารการฝึกปฏิบัติเพื่อสร้างความเข้าใจในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ทั้งนี้เพราะเอกสารดังกล่าวมีขั้นตอนการฝึกฝนที่เริ่มจากการเห็นภาพรวม และภาพย่อยของการทำวิจัย ครอบคลุมสาระที่ครูต้องการ เพราะสามารถนำสิ่งที่ได้จากการฝึกและพัฒนาตนเองไปใช้หรือต่อยอดงานวิจัยของตนเองให้ดีขึ้นตามหลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ส่งเสริมให้ครูใช้วิจัยเป็นเครื่องมือในการแก้ไข ปรับปรุงการเรียนรู้นักเรียน และยังเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง นอกจากนี้ยังนำความรู้ที่ได้จากการฝึกตามเอกสารไปทบทวนตรวจสอบความถูกต้องในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของตนที่ผ่านมาว่าถูกต้องหรือไม่ได้อย่างดี

5.1.4 การสื่อสาร ได้แก่ การสนทนา พูดคุยอย่างเป็นกันเอง การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และจูงใจการฝึกปฏิบัติให้กับครูเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของหลักการเป็นหุ้นส่วน การอธิบายที่ชัดเจน การตอบคำถาม และการยกตัวอย่างให้เห็นสิ่งที่ครูควรรู้ เข้าใจ ตลอดจนการมีสมรรถนะตามที่สังคมคาดหวังซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาตนเองสู่การเป็นครูมืออาชีพ รวมถึงการให้ครูที่มีประสบการณ์การสอนและการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนน้อยได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ก่อนครูที่มีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวมากกว่าก็เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมกลุ่มหรือเครือข่ายที่เข้มแข็งได้ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ครูมีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น

5.1.5 สิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักการเป็นหุ้นส่วนมาใช้ ซึ่งเป็นสิ่งที่หุ้นส่วนแต่ละคนกล่าวถึงได้แก่ ความตั้งใจและการเอาใจใส่ที่ได้จากผู้วิจัย การติดตามการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการของครูอย่างต่อเนื่อง การสร้างแรงบันดาลใจและแรงจูงใจให้กับครูในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อให้ครูรับรู้ว่าเป็น "งานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนไม่ใช่เรื่องยาก" การให้คำปรึกษาที่เป็นกัลยาณมิตรกับครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำแนวคิดเกี่ยวกับ Coaching หรือแนวคิดเกี่ยวกับ Mentoring มาใช้ร่วมกับหลักการเป็นหุ้นส่วนต่อไป

5.1.6 การนำหลักการเป็นหุ้นส่วนแบบร่วมมือร่วมพลังในการพัฒนาการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้กับครู นับว่าเป็นโอกาสอันดีที่ทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาระหว่างคณะครูศาสตร์และโรงเรียน บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการมีการสร้างปฏิสัมพันธ์และทำงานแบบร่วมมือร่วมพลังในการพัฒนาการศึกษาให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าหลักการเป็นหุ้นส่วนเหมาะที่จะนำไปใช้ในการดำเนินการเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้ของครู และมีอรรถประโยชน์ของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.7 ผู้วิจัยพบข้อมูลเพิ่มเติมว่าประเด็นที่ครูต้องการให้เสริมและเพิ่มเติมรายละเอียดเพื่อความชัดเจนในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้กับครูตามแนวคิดไวท์ฮอปกิ้งและหลักการเป็นหุ้นส่วนได้ถูกนำมาใช้ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมเพื่อการพัฒนาและส่งเสริม หรือยกระดับสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้กับครู สามารถสรุปได้ดังนี้ (1) การร้อยเรียงทางภาษาของแต่ละส่วนในการรายงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เขียนอย่างไรจึงจะถูกต้องและดี ภาษาที่ใช้ในการเขียนงานวิจัยใช้กันอย่างไร (2) ควรมีการดำเนินการตามโครงการวิจัยนี้อย่างต่อเนื่องจนกว่าครูมีสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ด้วยตนเอง (3) ต้องการให้เสริมและเพิ่มรายละเอียด ตัวอย่างเอกสารการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนสำหรับเด็กอนุบาล และ (4) ต้องการทราบแนวทางการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน กรณีรายวิชาที่สอนและรับผิดชอบเป็นวิชาภาคปฏิบัติหรือเน้นทักษะและต้องลงสนามกับนักเรียน เช่น วิชาพลศึกษา (5) ครูต้องการให้มีโครงการพัฒนาการทำวิจัยในลักษณะเช่นนี้อีก และถ้าเป็นไปได้ควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำวิจัยเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะให้กับครู (6) ครูต้องการได้ตัวอย่างงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ถูกต้องและได้รับการยอมรับว่าเป็นงานวิจัยที่เป็นแบบปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best practice) ที่สำคัญควรเป็นตัวอย่างงานวิจัยของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

5.2 จากการวิเคราะห์และประเมินเอกสารเล่มรายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูทุกคนด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาหลังการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดของไวท์ฮอปกิ้งโดยใช้หลักการเป็นหุ้นส่วน พบว่า ประเด็นที่ครูมีการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์จากสิ่งที่เคยมีความผิดพลาดหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัย และการสะท้อนผลการวิจัยที่ค้นพบมาได้ สำหรับรายละเอียดที่ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

5.2.1 ชื่องานวิจัยมีการระบุตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ศึกษา กลุ่มเป้าหมายและสถานศึกษาคบถ้วน

5.2.2 ปัญหาการวิจัยมีความชัดเจนขึ้น และตรงตามสภาพจริงที่ได้จากการเรียนการสอน กล่าวคือ ปัญหาการวิจัยตรงประเด็นที่จะแก้ไขหรือพัฒนานักเรียน มีเอกสารและหลักฐานอ้างอิงในการเขียนเชื่อมโยงเหตุและผลเพื่อแก้ปัญหาการวิจัย

5.2.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัยการเขียนเป็นรูปธรรม กล่าวคือ สามารถวัดและประเมินได้

5.2.4 ขอบเขตของการวิจัยระบุได้ชัดเจนขึ้น ได้แก่ ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย ขอบเขตด้านตัวแปร ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านเวลา ซึ่งครูได้เขียนรายละเอียดแต่ละขอบเขตได้ชัดและตรงประเด็นในการศึกษาและวิจัยมากยิ่งขึ้น

5.2.5 วิธีดำเนินการวิจัย มีการระบุกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือใคร ระบุจำนวนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยได้ชัดเจน มีการระบุวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ว่าจะนำไปใช้ทำอะไรและอย่างไรการระบุรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ผู้วิจัยจะดำเนินการทุกขั้นตอน แสดงการวิเคราะห์ข้อมูล แต่ยังคงมีส่วนที่ควรปรับปรุงและพัฒนาได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรเน้นหรือแนะนำให้กับครู เพราะเป็นเรื่องที่ครูยังมีปัญหาอยู่

5.2.6 ผลการวิจัยมีการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ครอบคลุมเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเขียนอธิบายข้อค้นพบจากการทำวิจัยทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ นอกจากนี้การสรุปผลการวิจัยสามารถเขียนเชิงพรรณนาความ โดยมีประเด็นหรือสาระหลักที่สะท้อนถึงผลการวิจัยที่ค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.2.7 การอภิปรายผลเริ่มมีการนำผลงานวิจัยที่เคยทำในลักษณะเดียวกันนี้มาตรวจสอบความสอดคล้อง ความแตกต่างที่ได้จากการวิจัย มีส่วนใดที่ผู้วิจัยได้ผลที่เหมือนและแตกต่าง และเป็นเพราะเหตุใด แต่เรื่องความเฉียบคมของการแสดงความคิดเห็นในข้อค้นพบยังต้องได้รับการปรับปรุงหรือส่งเสริมต่อไป การเขียนข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตามเริ่มมีการเขียนที่สะท้อนให้เห็นว่าสามารถนำไปใช้ได้จริงกับบริบทหรือสภาพชั้นเรียนในการวิจัย

5.2.8 ความใหม่และคุณค่าทางวิชาการ เริ่มมีงานวิจัยของครูจำนวน 10 เล่ม จาก 41 เล่ม ได้นำแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้หรือทฤษฎีทางการสอนร่วมสมัย มาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย หรือนำมาใช้เป็นตัวแปรจัดกระทำในการวิจัย ซึ่งควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูอย่างต่อเนื่องต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบเกี่ยวกับสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูพบว่าสมรรถนะตามสภาพจริงของครูจากการประเมินตนเองในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ในการระบุปัญหาของการวิจัย ด้านความรู้ในด้านการดำเนินการวิจัย และความรู้ในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ **Suksunai และคณะ (2011)** ที่ศึกษาสภาพปัญหาด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู และพบว่าครูได้รับการฝึกอบรมการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนกันมาก แต่ผลสัมฤทธิ์ในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน คุณภาพของการวิจัยและคุณค่าของงานวิจัยดังกล่าวในความคิดของครูกลับอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นโดยภาพรวมว่าครูผู้สอนในโรงเรียนยังขาดสมรรถนะด้านการทำวิจัยตามที่ สังคมและประเทศชาติคาดหวัง ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นและเร่งด่วนที่จะต้องค้นหาวิธีการ หรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้กับครูผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะครูผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยดังกล่าว เพื่อให้ครูกลุ่มดังกล่าวนี้เห็นประโยชน์จากการทำวิจัย และนำไปใช้ในสถานการณ์การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป นอกจากนี้ประเด็นที่น่าสนใจเป็นพิเศษในการพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยที่ค้นพบว่าครูรายงานตนเองว่ามีระดับสมรรถนะในระดับน้อย ได้แก่ (1) ความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สัมพันธ์กับปัญหาของการทำวิจัย (2) ความชัดเจนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย (3) ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยตามแนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (4) การระบุรายละเอียดที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนของการทำวิจัย และ (5) ความเข้าใจที่ชัดเจนในการจัดกระทำข้อมูล การอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีความสอดคล้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการตรวจและประเมินเอกสารการทำวิจัยของครู ที่พบว่าครูมีความคลาดเคลื่อนและเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการระบุปัญหาของการวิจัยจากบริบทที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย การออกแบบและการดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและการอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิจัย เป็นต้น โดยประเด็นเหล่านี้จะ

เป็นสารสนเทศที่สำคัญสำหรับการพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยให้กับครูได้ตรงกับสภาพจริงของครูต่อไป

การพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยของครูเป็นประเด็นที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของประเทศชาติทั้งนี้เพราะถ้าครูผู้สอนมีความรู้ และทักษะในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และพัฒนานักเรียนให้เป็นที่พึงพอใจและประเทศชาติคาดหวังย่อมเป็นเรื่องที่ดี และควรลงทุนให้การสนับสนุนเพื่อการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวให้กับครูผู้สอน ซึ่ง Alber และ Nelson (2002, p.25) กล่าวว่าการพัฒนาสมรรถนะวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องหนึ่งที่ต้องลงทุนในการพัฒนาครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ซึ่งเป็นการแสดงความรู้และความก้าวหน้าในวิชาชีพของตน จากข้อมูลการวิจัยครั้งนี้พบว่าความคาดหวังของครูเกี่ยวกับสมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากสภาพหรือระดับสมรรถนะในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนที่เป็นจริงของครูซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง โดยสมรรถนะดังกล่าวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าความต้องการในการพัฒนาตนเกี่ยวกับการทำวิจัยของครูมีมารวมถึงผลกราววิเคราะห์จากการตรวจประเมินเอกสารการทำวิจัยของครูยังสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นและความเร่งด่วนที่ควรเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการทำวิจัยให้กับครูดำเนินการทำวิจัยได้อย่างถูกต้อง สามารถนำผลไปก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนหรือสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมตามบริบทที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนหรือสถานศึกษาต่อไป ที่สำคัญการหาแนวทางหรือกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยให้กับครูให้มีสมรรถนะการทำวิจัยอาจทำได้โดยการใช้หลักการเป็นหุ้นส่วนมาเป็นตัวแปรจัดกระทำเพื่อการพัฒนา ทั้งนี้เพราะหลักการเป็นหุ้นส่วนเป็นการเปิดโอกาสให้แต่ละหุ้นส่วนหรือสมาชิกแต่ละคนแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ตลอดจนกำหนดแนวทางร่วมกันในการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดให้กับตนเองต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หลักการเป็นหุ้นส่วนมีแนวคิดและแนวทางการปฏิบัติที่ให้ประโยชน์กับหุ้นส่วนแต่ละคน/หน่วยงาน อาทิ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และสารสนเทศ การสร้าง

ความสามารถและสมรรถนะให้กับบุคลากร การใช้ทรัพยากรร่วมกัน การรวมกลุ่มบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นผู้บริหาร คณะครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และผู้บริหารสถานศึกษาคควรสร้างความร่วมมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยการนำหลักการเป็นหุ้นส่วนมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ส่งเสริมและจูงใจให้อาจารย์คณะครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และครูในสถานศึกษามีการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของตน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การทำวิจัยทางการศึกษา และการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งผลจากการนำหลักการดังกล่าวมาใช้จะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะเสริมสร้างความเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งระหว่างหน่วยงานสู่การเป็น Better School และ Better Faculty of Education ตามที่สังคมและประเทศชาติคาดหวังต่อไป

2. แม้ว่าหลักการเป็นหุ้นส่วนจะเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการยกระดับและส่งเสริมความเป็นมืออาชีพให้กับครู แต่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงและมีผลต่อความสำเร็จในการนำหลักการเป็นหุ้นส่วนไปใช้ ได้แก่ การจัดตารางเวลาในการพบปะระหว่างหุ้นส่วน ช่วงเวลาหรือจำนวนเวลาที่กำหนดในการร่วมกิจกรรม ความสามารถในการถ่ายทอดหรือสื่อสารระหว่างหุ้นส่วนในระดับบุคคลที่ ต้องมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา วิเคราะห์และพัฒนารูปแบบของการเป็นหุ้นส่วนระหว่างสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาขาวิชาที่เปิดสอนของคณะครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และคณะครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เพื่อค้นหาคำตอบว่ารูปแบบของการเป็นหุ้นส่วนแบบใดที่จะช่วยพัฒนา ยกระดับ ส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพให้กับนักศึกษาครู ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงต่อไป

2. ควรมีการนำหลักการเป็นหุ้นส่วนและแนวคิดทฤษฎีทางการศึกษาอื่น ๆ มาทดลองใช้ในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพให้กับครูได้ด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินการศึกษา ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดินปี พ.ศ.2556 ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณบุคลากรของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาทุกท่านที่ช่วยดำเนินการประสานและอำนวยความสะดวกในการส่งและเสนองานวิจัย ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชานนท์ จันทร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิศวรร เลิศอมรพงษ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ดร.สจิวรรณ ทรรพสุ

และ ดร.วชิรศรณ์ แสงสุวรรณ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา รวมถึง ดร.อารยา ลีคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่กรุณาให้คำปรึกษาในการทำวิจัยด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการสุจิตรา สุขุมาพันธ์ และคุณครูโรงเรียนแสงหิรัญวิทยาและโรงเรียนวัดราชโกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ ทำให้การเก็บรวบรวมในการทำวิจัยสามารถสะท้อนผลได้อย่างชัดเจน มีคุณค่าและความหมายต่อการพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของครูได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม*, 3(1), 10.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง)*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. หน้า 26-38.
- สำนักมาตรฐานวิชาชีพ กลุ่มมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ. (2550). *คู่มือการดำเนินงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. หน้า 44-50.
- Alber, S. R., and Nelson, J. S. (2010). Putting Research in the Collaborative Hands of Teachers and Researchers: An Alternative to Traditional Staff Development. CLASSIC RSEQ ARTICLE Reprinted from *Rural Special Education Quarterly*, 21 (1) Spring, 2002. Thirtieth Anniversary, 29(4), 24-30.
- Aljojo, N., Adams, C., Alkhouli, A., Fitch, T., and Saifuddin, H. (2009). A Study of the Reliability and Validity of the Felder-Soloman Index of Learning Styles in Arabic. *Proceeding of the European Conference on e-learning*, 715-724.
- Aypay, A. (2009). Teachers' Evaluation of Their Pre-Service Teacher Training. *Educational Sciences: theory and practice*, 9(3), 1113-1123.
- Bellanca, J., and Brandt, R. (2010). *21st century skills : Rethinking How Students Learn*. Solution Tree Press.
- Evertson, C. M., Emmer, E. T., & Worsham, M. E. (2003). *Classroom management for elementary teachers (6th ed.)*. Boston: Allyn & Bacon.
- Goh, S. P., and Matthews, B. (2011). Listening to The Concerns of Student Teachers in Malasia During Teaching Practice. *Australia Journal of Teacher Education*, 36(2), 92-103.

- Huber, B., & Williams, A. J. (2009). High-Stakes Partnerships. *American School Board Journal*, October, 32-33.
- Kenny, J. (2009). A Partnership Based Approach to Professional Learning: Pre-service and In-service Teachers Working Together to Teach Primary Science. *Australian Journal of Teacher Education*, 34(6), 1-20.
- Killion, J. (2011). The Perfect Partnership. *Theme External Partners*, 32 (1), 11-15.
- Lynn, M. R. (1986). Determination and Quantification of Content Validity, *Nursing Research*, 36(6), 382-385.
- Shroyer, G., Yahnke, S., Bennett, A., & Dunn, C. (2007). Simultaneous Renewal Through Professional Development School Partnership. *The Journal of Educational Research*, 100 (4), 211-223.
- Suksunai, D., Wiratchai, N., & Khemmani, T. (2011). Effects of motivational psychology characteristic factors on teachers' classroom action research performance. *Research in Higher Education Journal*, 10, 1-12.
- Vygotsky, L. (1978). *Interaction Between Learning and Development. From: Mind and Society* (pp. 79-91). Cambridge, MA: Harvard University Press. Reprint in *Readings on the Development of Children. Second Edition.* pp. 29-36.